

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: *A Wesselényi emléktábla
leleplezése.*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1905. IV. 10.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725.94

Hely

Idő

"1905"

Személy

A Wesselényi emléktábla leleplezése.

Vasárnap délelőtt, derült, de hideg, szeles időben ment végbe Budapesten a Wesselényi-emléktábla ünnepies leleplezése, nagy és előkelő közönség jelenlétében. A főváros hatóságát Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Melly Béla és dr. Bárcy István tanácsosok s több tisztviselő képviselte. A kormány képviselőjében *Berzeviczy* Albert, vallás- és közoktatási miniszter jelent meg. A főrendiház részéről: gróf Csáky Albin elnök, gróf Desseffy Aurél; a képviselőház tagjai közül: Rakovszky István alelnök vezetése mellett: Madarász József, gróf Zichy Aladár, Bernáth Béla, Popovics István, Szatmári Mór, Papp Zoltán, Leitner Adolf, Szederkényi Nándor, Keller István, Molnár Ákos, Lengyel Zoltán, Pogány Lajos, Karácsonyi Sándor, Ballagi Aladár, Sümegi Vilmos, Szöcs Pál, Dániel László, Ugron Gábor, gróf Zichy Jenő. báró Wesselényi Miklós szülővármegyéje: Szilágymegye képviselőjében a következők jelentek meg: Kaizler György főispán vezetése mellett: Török István alispán, Biró Ferenc tisztí főorvos, dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő, Sántha Dező kir. közjegyző, báró Bornemisza Elemér országgyűlési képviselő, Kincs Gyula főgimnáziumi igazgató, Éltető Ákos kir. főmérnök, Balósy Endre főbirtokos, Orbán Károly építész, törvényhatósági bizottsági tagok.

A báró Wesselényi családot a következők képviselték: Wesselényi Miklós, Ferenc és István bárók, báró Wesselényi Miklós unokái; továbbá, mint rokonok: gróf Almásy Imre és báró Kemény Árpád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye részéről Beniczky Lajos alispán, Fazekas Gusztáv főjegyző, Dubraviczky László tiszteletbeli főjegyző, Szabó Géza jegyző és több törvényhatósági bizottsági tag volt jelen.

A székesfőváros törvényhatósága a *Holló Barnabás* szobrász-művész készítette emléktáblát a Ferencendiek templomának Kossuth Lajos-utcára eső falán helyeztette el, ahol az igazán remek relief a legteljesebben érvényesül a hatásában.

A leleplező ünnepiesség alkalmából a Kossuth Lajos-utcának a Ferenciek-terétől a Városháza-utcaig eső része rendőri kordonnal volt elzárva s a meghívott vendégek ezen a kordonon belül helyezkedtek el.

Az ünnepiesség délelőtt 11 órakor a Budai Dalosegyesület énekével kezdődött s aztán *Halmos* János lépett az emelvényre és hatásos beszédében egyebek közt ezeket mondotta:

Nem lehet feladatomból, mai szerény ünnepünk alkalmából és annak keretében báró Wesselényi Miklósban, akár a hazafit és politikust, akár a tudomány emberét vagy a magyar író ismertetni. Nemcsak azért nem, mert azt más alkalommal nálamnál hivatottabbak már méltóan megtették, hanem azért sem, mert minden magyar ember tudja,

hogy ki volt báró Wesselényi Miklós. Tudja azt, hogy az ő egész lényét a legtisztább és legönzettelenebb hazaszeretet hatotta el. A lángoló hazaszeretet vezette minden lépését, tetteinek rugója és emeltyüje. Törhetetlen bajnoka volt ő a magyar nyelv jogai elismerésének. Jellegéje volt „magyar egysüljön a magyarral.” Bálványképe volt egy egységes, hatalmas és gazdag Magyarország, ezért küzdött, ezért harcolt, ezért szenvedett, ezért érdeklődött még akkor is, midőn testét idő előtt megtörték a szenvedések és a betegség, midőn az isteni gondviselés kifürkészhetetlen akarata a legsúlyosabb csapást mérte reá, elvette szeme világát. Demosthenes szónoki képességével szeretnék azonban rendelkezni, hogy dicsőíthessem báró Wesselényi Miklósban az igaz, nagy és nemes emberbarátot, ismertessem annak a nagy árviz napjaiban kifejtett tevékenységét és méltóan lerójam vele szemben a város halálját és kegyeletét.

Báró Wesselényi Miklóst, bár nem volt ennek a városnak rendes és állandó lakója, a nagy árviz Pesten, találta és jöllehet már akkor is beteges volt, március 14-én reggeli 7 órakor már csónakba ült és megkezdte ember-mentő munkáját. Alig engedve az emberfölötti munkában elfáradt testének néhány órai pihenést, az árviz egész ideje alatt szakadatlanul dolgozott. Megjelent ott, ahol a veszély, a nyomorúság a legnagyobb, a segítségre a legégetőbb szükség volt. Hősies elszántsággal leküzdött minden nehézséget, minden akadályt; dacolt minden még oly nagy veszéllyel, nem egyszer tévén kockára a saját életét, csak hogy embertársait megmentse, ezeken segítsen. Ahová csónakával nem mehetett, oda gyakran uszott, vagy nyakig gázolt vízben, hogy azután erős karjain, vagy vállain öregeket, betegeket, asszonyokat és gyermekeket a halálos veszede-

lemből kiszabadítva, mentőcsónakába vigyen. Es így csodálatos és bámulatraméltó munkásságával sok száz embernek megmentette az életét.

Budapest székesfőváros közönsége tehát csak a kötelességét teljesítette és önönmagát tisztelte meg, amidőn elhatározta, hogy báró Wesselényi Miklóssal szemben láthatólag is lerója a hála és kegyelet adóját és az 1838. évi árviz alatt kifejtett emberbaráti tevékenységének emlékét megörökíti. A hozott határozat testet öltött! Művészi kéz szemünk elé varázsolta báró Wesselényi Miklóst és emberbaráti tevékenységét. Mi pedig, akik itt egybegyűltünk és ezen emléktábla előtt szent áhitattal meghajolunk, rebegjünk hálaimát az isteni gondviseléshez, hogy hazánkat egy oly férfiuval ajándékozta meg, mint amilyen báró Wesselényi Miklós volt. De egyuttal fogadjuk meg, hogy példáját mindenben követni fogjuk, hogy méltóak legyünk hozzá, kinek emléke áldva legyen örökkön örökké.

A polgármester beszédét lelkes éljenzéssel fogadták s aztán, a leleplezett emléktábla aljára egymásután helyezték el a főváros, képviselőház, Szilágy- és Pestmegye koszoruit, az illető küldöttségek vezetőinek néhány lelkes szava kíséretében. Koszorut tett le a Wesselényi-vivóklub nevében Hámori László elnök, volt országgyűlési képviselő is.

Az ünnepiesség berekesztéséül a Budai Dal-egyesület a Szózatot énekelte el.

A jelen volt előkelőségek bemutatatták maguknak *Holló* Barnabás szobrász-művészt s gratuláltak neki a sikerült műhöz.